

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z HISTORII DLA KLASY V

I PÓŁROCZE

			Uczeń powinien:
POZIOM PODSTAWOWY	OCENA DOPUSZCZAJĄCA	CZAS W HISTORII	<ul style="list-style-type: none"> ○ narysować linię chronologiczną i zaznaczyć na niej podane daty, ○ umieścić na linii chronologicznej wydarzenia z czasów p.n.e. i n.e. ○ umieć określić wiek podanego wydarzenia, ○ rozumieć pojęcia: linia chronologiczna, wiek
		STAROŻYTNY WSCHÓD	<ul style="list-style-type: none"> ○ pokazać na mapie historycznej: państwa: Egipt, Palestyna; rzeki: Nil; morza: Morze Śródziemne; Miasta: Jerozolima ○ rozumieć pojęcia: starożytność, faraon, wielobóstwo, jedynobóstwo, Biblia, ○ rozpoznać na ilustracjach budowlę starożytnego Egiptu (piramidy, świątynie),
		STAROŻYTNA GRECJA	<ul style="list-style-type: none"> ○ pokazać na mapie historycznej Grecję, ○ zapamiętać nazwy geograficzne i wskazać na mapie miasta: Ateny, Olimpia; morza: Morze Śródziemne; góry: Olimp ○ znać imiona najważniejszych bogów: Zeus, Hades, Posejdon, ○ rozumieć pojęcie: mit,
		STAROŻYTNY RZYM	<ul style="list-style-type: none"> ○ umieścić na linii chronologicznej datę narodzin Chrystusa ○ wskazać na mapie starożytną Italię i Rzym ○ znać imiona postaci mitologicznych i historycznych: Romulus, Juliusz Cezar, Chrystus ○ rozumieć pojęcia (objaśniając je):

	OCENA DOSTATECZNA		<p>imperium, niewolnik, cesarz,</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ wiedzieć, że Rzym uważany był za stolicę świata starożytnego ○ kojarzyć nauczanie Jezusa Chrystusa z początkiem chrześcijaństwa, ○ opisać los niewolnika.
		CZAS W HISTORII	<ul style="list-style-type: none"> ○ umieć określać wydarzenia w kategorii wcześniejsze późniejsze
		STAROŻYTNY WSCHÓD	<ul style="list-style-type: none"> ○ nazwać kontynent i wskazać na mapie historycznej położenie geograficzne Egiptu oraz Palestyny ○ znać imiona postaci historycznych i biblijnych (Jahwe, Mojżesz), ○ rozumieć pojęcia: państwo, papirus, despota, mumia, prorok, ○ wyjaśnić przeznaczenie budowli (piramida, świątynia), ○ rozpoznać pismo obrazkowe na ilustracjach,
		STAROŻYTNA GRECJA	<ul style="list-style-type: none"> ○ określić położenie geograficzne Grecji na mapie historycznej, ○ pamiętać imiona postaci historycznych i mitologicznych: Aleksander Macedoński, Prometeusz, Dedal i Ikar, Herakles ○ wiedzieć, jakimi dziedzinami opiekowali się bogowie: Zeus, Hera, Posejdon, Atena, Apollo, Hades, Afrodyta ○ rozumieć pojęcia: państwo-miasto, pięciobój, tragedia, komedia ○ wymienić dyscypliny olimpijskie, ○ wymienić style architektury greckiej, ○ wymienić dzieła Homera i określić ich tematykę.
		STAROŻYTNY	<ul style="list-style-type: none"> ○ umieścić na linii chronologicznej

		RZYM	<p>daty: 753 r. p.n.e. 476 r. p.n.e. ,</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ wskazać na mapie granice imperium rzymskiego ○ pamiętać nazwy geograficzne (wskazując na mapie): Tybr, Sycylia, Płw.Apeniński, Roma <p>- znać imiona postaci historycznych i mitologicznych: Spartakus, Romulus i Remus, Mars</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ rozumieć pojęcie (objaśniając je): legiony, ○ wskazać przyczyny niewolnictwa w starożytności, ○ wymienić najważniejsze osiągnięcia cywilizacyjne Rzymian (technika, budownictwo, prawo), ○ wymienić główne założenia religii chrześcijańskiej
	OCENA DOBRA	CZAS W HISTORII	<ul style="list-style-type: none"> ○ obliczyć na wybranych przykładach, ile lat upłynęło od wskazania wydarzenia p.n.e. do czasów współczesnych (w przybliżeniu) ○ przyporządkować wydarzenie do połowy wieku (pierwsza połowa, druga)
		STAROŻYTNY WSCHÓD	<ul style="list-style-type: none"> ○ określić położenie Egiptu i Palestyny, ○ znać imiona postaci: Re, Dawid Salomon, ○ rozumieć pojęcia: sarkofag, sfinks, hieroglify, balsamowanie, monarchia despotyczna, Dekalog, Stary Testament, ○ wyjaśnić związek między warunkami naturalnymi a zajęciami i życiem ludności (Egipt, Palestyna), ○ odczytać informacje z materiału ikonograficznego w podręczniku i opowiedzieć o pracy egipskiego chłopca.

POZIOM PONADPODSTAWOWY	OCENA DOBRA	STAROŻYTNA GRECJA	<ul style="list-style-type: none"> ○ zaznaczyć na linii chronologicznej czas powstania poznanych państw (Egipt, Palestyna, Grecja). -zapamiętać i pokazać na mapie: Morze Jońskie, Morze Egejskie, Macedonia, Sparta, Azja Mniejsza, Troja ○ znać imiona postaci historycznych i mitologicznych: Dionizos, bohaterów wojny trojańskiej: Achilles, Hektor, Parys ○ wymienić antropomorficzne cechy bogów greckich ○ wymienić zadania zgromadzenia ludowego w Atenach ○ wymienić, jakie skarby kultury znajdują się na Akropolu ○ wyjaśnić symbolikę mitów: o Prometeuszu, Heraklesie, Dedal i Ikar ○ rozpoznać na materiale ikonograficznym style architektury greckiej ○ opisać na podstawie ilustracji wygląd teatru greckiego.
		STAROŻYTNY RZYM	<ul style="list-style-type: none"> ○ odczytać z mapy historycznej nazwy mieszkańców starożytnej Italii, ○ na podstawie mapy określić terytorium cesarstwa zachodniorzymskiego i wschodniorzymskiego, ○ znać imiona postaci historycznych: Oktawian, August, Attyła, Konstantyn Wielki, ○ rozumieć pojęcia: romanizacja, prawo rzymskie, kodeks, ○ znać zadania urzędników rzymskich: konsula, trybuna ludowego, senatu, ○ wyjaśnić przyczyny wybuchu powstania Spartakusa, ○ wykazać, na czym polegał

			związek chrześcijaństwa z judaizmem..
	OCENA BARDZO DOBRA	CZAS W HISTORII	<ul style="list-style-type: none"> ○ rozumieć umowności rachuby czasu ○ podać przykłady innych sposobów mierzenia czasu
		STAROŻYTNY WSCHÓD	<ul style="list-style-type: none"> ○ umieć zlokalizować państwa Starożytnego Wschodu na mapie, ○ porównać terytorium i granice państw starożytnych ze współczesnymi, ○ wskazać różnice i podobieństwa między religią żydowską a egipską, ○ wykazać wpływ kultury starożytnego Wschodu na współczesność, ○ wyjaśnić, dlaczego niektóre nauki rozwinęły się właśnie w Egipcie, ○ wyjaśnić przyczyny istnienia nieograniczonej władzy faraona, ○ znać funkcje i rozumieć hierarchiczny układ społeczeństwa egipskiego.
		STAROŻYTNA GRECJA	<ul style="list-style-type: none"> ○ odczytać z mapy przebieg podbojów Aleksandra Macedońskiego, ○ porównać warunki naturalne i zajęcia ludności w Grecji oraz Egipcie, ○ porównać wierzenia Egipcjan i Greków, ○ porównać teatr grecki ze współczesnym, ○ porównać igrzyska sportowe starożytności ze współczesnymi olimpiadami, ○ ocenić Aleksandra Macedońskiego jako wodza i polityka, ○ określić wpływ kultury greckiej na

			<p>współczesność,</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ porównać style w architekturze greckiej ○ porównać sposób sprawowania władzy w Atenach z rządami w Egipcie, ○ wskazać powiązania między uprawianiem sportu a wierzeniami religijnymi Greków, ○ określić skutki podbojów Aleksandra Macedońskiego.
		STAROŻYTNY RZYM	<ul style="list-style-type: none"> ○ odczytać ze współczesnej mapy geograficznej kraje, które wchodziły w skład imperium rzymskiego, ○ wyjaśnić rzymską zasadę dziel i rządź wobec ludów podbitych, ○ zinterpretować słowa Horacego: Grecja zdobyta podbiła dzikich zwycięzców ○ wyjaśnić, dlaczego kultura rzymska oddziaływała na ówczesny świat ○ porównać chrześcijaństwo z wierzeniami Greków i Rzymian ○ wskazać wpływ dorobku Rzymian na współczesną cywilizację, ○ wykazać wyższość organizacji armii rzymskiej nad wojskami innych państwa, ○ wymienić etapy podbojów rzymskich.

OCENA CELUJĄCA (poziom wykraczający) – uczeń powinien:

Spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto posiada wiedzę wykraczającą znacznie poza zakres materiału programowego np. w odniesieniu do określonej epoki, kraju lub zagadnień dodatkowa wiedza jest owocem samodzielnych poszukiwań i przemyśleń.

II półrocze

			Uczeń powinien:
POZIOM PODSTAWOWY	OCENA DOPUSZCZAJĄCA	POCZĄTKI I ROZWÓJ PAŃSTWA POLSKIEGO	<ul style="list-style-type: none"> ○ zaznaczyć na linii chronologicznej daty: chrztu Polski, zjazdu gnieźnieńskiego, koronacji Bolesława Chrobrego ○ wskazać na mapie: siedziby plemion Polan i Wiślan, obszar państwa Mieszka I, grody: Gniezno, Poznań, Kraków ○ znać: imiona historycznych władców państwa polskiego, nazwę dynastii: Piastowie, imiona świętych: Wojciech, Stanisław ○ rozumieć pojęcia (objaśniając je): koronacja, królestwo, książę, dynastia, gród, rycerz, duchowny, zakonnik, ○ wiedzieć o przynależności plemion polskich do rodziny Słowian, ○ skojarzyć panowanie Mieszka I z chrystianizacją kraju, ○ umieć wyjaśnić pochodzenie nazwy Polska.
		POLSKA PODZIELONA – ROZBICIE DZIELNICOWE	<ul style="list-style-type: none"> ○ umieścić na linii chronologicznej daty: wydania statutu Bolesława Krzywoustego, sprowadzenia Krzyżaków do Polski, ○ rozumieć pojęcia: testament, dzielnica, podział dzielnicowy, mieszczanie, rynek, zamek, osada, ○ opowiedzieć o obyczajach rycerskich
		ROZKWIT PAŃSTWA POLSKIEGO	<ul style="list-style-type: none"> ○ umieścić na linii chronologicznej wydarzenia: koronacja W. Łokietka, założenie Akademii Krakowskiej, koniec panowania Piastów.

			<ul style="list-style-type: none"> ○ wskazać na mapie: dzielnice: Małopolska, Wielkopolska, Pomorze Gdańskie ○ rozumieć pojęcia: monarchia, zjednoczenie kraju.
	OCENA DOSTATECZNA	POCZĄTKI I ROZWÓJ PAŃSTWA POLSKIEGO	<ul style="list-style-type: none"> ○ wskazać na mapie: - siedziby poznanych plemion polskich, sąsiadów Polski, w X w. grody: Kalisz, Kołobrzeg, Gdańsk, Wrocław, rzeki: Wisła, Odra, krainy geograficzne: Wielkopolska, Małopolska, Pomorze Zachodnie, Pomorze Gdańskie, ○ znać imiona postaci historycznych: Otton III, Gall Anonim, ○ rozumieć pojęcia (objaśniając je): chrystianizacja, misja, metropolia, biskupstwo, arcybiskupstwo, danina, możni, drużyna, styl romański, średniowiecze, <p>wymienić koronowanych władców z dynastii piastowskiej,</p> <p>określić pozycję Gniezna w państwie wczesnopiastowskim,</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ wymienić w porządku chronologicznym poznanych władców z dynastii Piastów, ○ wskazać na zagrożenie państwowości polskiej ze strony Niemiec, ○ określić charakter wierzeń Słowian, ○ znać największe dokonania polityczne: Mieszka I, Bolesława Chrobrego, Bolesława Śmiałego, Bolesława Krzywoustego, ○ wymienić podstawowe cechy stylu romańskiego.
		POLSKA PODZIELONA – ROZBICIE	<ul style="list-style-type: none"> ○ skojarzyć: rozbitcie dzielnicowe

		DZIELNICOWE	<p>z postacią B. Krzywoustego,</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ sprowadzenie Krzyżaków z postacią Konrada Mazowieckiego ○ wskazać na mapie: dzielnicę senioralną, dzielnice dziedziczne synów Bolesława Krzywoustego, ○ rozumieć pojęcia: statut, cech, mistrz krzyżacki, ○ przedstawić przyczyny wydania statutu przez Bolesława Krzywoustego sprowadzenia Krzyżaków do Polski, ○ wykazać łupieżczy charakter wypraw tatarskich na Polskę.
		ROZKWIT PAŃSTWA POLSKIEGO	<ul style="list-style-type: none"> ○ wskazać na mapie: miejsca ważnych wydarzeń: Płowce, Kalisz, twierdzę Malbork, ○ terytorium państwa polskiego za Wł. Łokietka i za K. Wielkiego.
POZIOM PONADPODSTAWOWT	OCENA DOBRA	POCZĄTKI I ROZWÓJ PAŃSTWA POLSKIEGO	<ul style="list-style-type: none"> ○ zaznacz na linii chronologicznej daty: pokoju w Budziszynie, obrony Głogowa ○ wskazać na mapie: Łużyce, Milsko, Miśnię, Grody Czerwieńskie, Ruś Kijowska, grody: Niemcza, Budziszyn, Głogów ○ znać legendarny rodowód Piastów, ○ znać oznaki władzy królewskiej. ○ rozumieć pojęcia (objaśniając je): włócznia św. Maurycego, rada książęca, wojowie, wojewoda, roczniki, ○ wyjaśnić, jakie okoliczności skłoniły Mieszka I do przyjęcia chrztu, ○ ukazać skutki zjazdu

			<p>gnieźnieńskiego,</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ rozpoznać na konkretnych przykładach najważniejsze cechy stylu romańskiego.
		<p>POLSKA PODZIELONA – ROZBICIE DZIELNICOWE</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ pamiętać imiona książąt dzielnicowych, synów Bolesława Krzywoustego, ○ rozumieć pojęcia: zakon rycerski, trójpolówka, lokacja miast, dziesięcina, patrycjat, pospólstwo, plebs, ○ określić charakter dzielnicy senioralnej-wyjaśnić, dlaczego państwo krzyżackie stanowiło zagrożenie dla Polski, ○ wyjaśnić przyczyny upadku zasady senioratu.
<p>POZIOM PONADPODSTAWOWT</p>	<p>OCENA DOBRA</p>	<p>ROZKWIT PAŃSTWA POLSKIEGO</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ umieścić na linii chronologicznej wydarzenia: -śmierć W. Łokietka, koronacja Kazimierza Wielkiego, ○ wskazać na mapie straty i nabytki terytorialne za ostatnich Piastów (Pomorze Gdańskie, Śląsk, Kujawy, Ruś Czerwona), ○ rozumieć pojęcia: szlachta, przywileje, herb, rektor, uniwersytet.
	<p>OCENA BARDZO DOBRA</p>	<p>POCZĄTKI I ROZWÓJ PAŃSTWA POLSKIEGO</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ porównać poznane religie z wierzeniami Słowian, ○ wskazać na mapie: terytorium monarchii Bolesława Chrobrego, ○ podać przyczyny wojen polsko-niemieckich od Mieszka I do Bolesława Krzywoustego, ○ wyjaśnić pogański rodowód niektórych obyczajów ludowych, ○ wskazać przyczyny zjednoczenia ziem polskich przez Polan, ○ ocenić decyzję o chrystianizacji kraju z punktu widzenia interesów państwa, ○ porównać metody chrystianizacji

			<p>(np. św. Wojciech, a Krzyżacy),</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ wymienić przykłady budownictwa romańskiego, ○ wyjaśnić genezę państwa polskiego na podstawie legend, ○ przedstawić zmiany terytorialne państwa polskiego na konkretnych przykładach.
		<p>POLSKA PODZIELONA – ROZBICIE DZIELNICOWE</p>	<p>- porównać los Słowian połabskich i Prusów,</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ wyjaśnić, na czym polegało znaczenie Krakowa w okresie rozbicia dzielnicowego, ○ wykazać rolę W. Łokietka w procesie zjednoczenia kraju. ○ określić sytuację polityczną ziem, które nie zostały zjednoczone ○ wyjaśnić, dlaczego koronacja odbyła się w Krakowie, a Gniezno straciło swoją pozycję w państwie
		<p>ROZKWIT PAŃSTWA POLSKIEGO</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ wykazać, jakimi sposobami W. Łokietek i K. Wielki próbowali odzyskać Pomorze Gdańskie. ○ wskazać sojuszników i wrogów w polityce zagranicznej ostatnich Piastów. ○ wyjaśnić, dlaczego Kazimierz Wielki wiele uwagi poświęcał sprawom wewnętrznym państwa ○ wskazać na korzyści płynące z polityki Kazimierza Wielkiego ○ ocenić postępowanie Krzyżaków wobec Polski, ○ porównać sposoby walki rycerstwa europ. ze sztuką wojenną Mongołów.

OCENA CELUJĄCA (poziom wykraczający) – uczeń powinien:

Spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto posiada wiedzę wykraczającą znacznie poza zakres materiału programowego np. w odniesieniu do określonej epoki, kraju lub zagadnień dodatkowa wiedza jest owocem samodzielnych poszukiwań i przemyśleń.